

**BELGISCHE SENAAT****SENAT DE BELGIQUE****ZITTING 1984-1985****SESSION DE 1984-1985**

11 OKTOBER 1984

11 OCTOBRE 1984

**Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie**

**Projet de loi modifiant la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation**

**VERSLAG**

**NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE  
JUSTITIE UITGEBRACHT  
DOOR DE HEER LALLEMAND**

**RAPPORT**

**FAIT AU NOM DE LA COMMISSION  
DE LA JUSTICE  
PAR M. LALLEMAND**

De verslaggever houdt de volgende inleidende uiteenzetting.

Op 8 januari 1970 werd een ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 29 juni 1964 ingediend door de heer Vranckx, Minister van Justitie (Kamer van Volksvertegenwoordigers, Gedr. St. (1969-1970) - nr. 515).

Dat ontwerp werd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers aangenomen en op 22 januari 1970 aan de Senaat gezonden; het bedoelt bij het verlenen van uitstel een onderscheid te maken tussen de vrijheidsstraffen en de vermogensstraffen.

Het ontwerp stelt dus voor aan de rechter te verbieden uitstel te verlenen voor geldboeten, wanneer volgens de wet die het misdrijf omschrijft, rekening mag worden gehouden met verzachtende omstandigheden.

Le rapporteur fait l'exposé introductif suivant.

Un projet de loi (Chambre des Représentants n° 515/1969/1970) modifiant la loi du 29 juin 1964 a été déposé le 8 janvier 1970 par M. Vranckx, Ministre de la Justice.

Ce projet voté par la Chambre des Représentants et transmis au Sénat le 22 janvier 1970 entend faire établir une distinction dans l'application des mesures de sursis entre les peines privatives de liberté et les peines frappant le patrimoine.

Le projet propose donc d'interdire au juge d'accorder le sursis pour les amendes, lorsque la loi qui définit l'infraction, autorise la prise en considération des circonstances atténuantes.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heren Cooreman, voorzitter; Boel, de dames Delruelle-Ghobert, De Pauw-Deveen, de heer Egemeers, Mevr. L. Gillet, de heren Goossens, Pede, Pouillet, Reynders, Van In, Van Rompaey, Verbist, Weckx en Lallemand, verslaggever.

Plaatsvervangers : de heren Gijs en Vanderborght.

**R. A 8227**

*Zie :*

**Gedr. St. van de Senaat :**

745 (1984-1985) : N° 1.

Ont participé aux travaux de la Commission :

Membres effectifs : MM. Cooreman, président; Boel, Mmes Delruelle-Ghobert, De Pauw-Deveen, M. Egemeers, Mme L. Gillet, MM. Goossens, Pede, Pouillet, Reynders, Van In, Van Rompaey, Verbist, Weckx et Lallemand, rapporteur.

Membres suppléants : MM. Gijs et Vanderborght.

**R. A 8227**

*Voir :*

**Document du Sénat :**

745 (1984-1985) : N° 1.

De Minister heeft verklaard dat het ontwerp werd ingediend om drie belangrijke redenen :

1° de gevolgen van een vrijheidsbeneming kunnen niet vergeleken worden met de gevolgen van een vermogensstraf. Een geldboete wordt minder laakbaar geacht dan een vrijheidsstraf;

2° door de toenemende welvaart verliest de veroordeling tot geldboete met uitstel haar afschrikkend karakter en wordt derhalve niet meer als straf gevoeld;

3° sinds enige jaren worden nieuwe middelen gebruikt misdrijven tegen te gaan, zoals de minnelijke schikking en de betaling van een geldboete ter plaatse.

Bij de bespreking in de Kamercommissie hebben vele leden voorbehoud gemaakt.

In het bijzonder waren zijn van oordeel dat de voorgestelde maatregel een achteruitgang betekent. Hij gaat immers in tegen een ontwikkeling die al enkele jaren gericht is op individualisering van de straf.

De Minister antwoordde in dat verband dat de afschaffing van de veroordeling met uitstel alleen toepasselijk zou zijn op de veroordelingen wegens misdrijven waarvoor verzachtende omstandigheden aangenomen kunnen worden.

Met het oog op de individualisering van de straf zou de rechter bijgevolg altijd ruime verzachtende omstandigheden kunnen laten gelden.

In bepaalde gevallen ten slotte zou de veroordeling tot geldboete verzacht kunnen worden door het verlenen van een genademaatregel.

Die argumenten hebben de Commissie niet volledig overtuigd.

Zij heeft een amendement aangenomen volgens hetwelk uitstel niettemin kan worden verleend wanneer er uitzonderlijke omstandigheden aanwezig zijn, die in het vonnis nader aangegeven zullen moeten worden.

In dat geval zou uitstel voor de geldboete dus mogelijk blijven.

De Commissie voor de Justitie van de Senaat zal moeten onderzoeken of het ontwerp dat door de Kamer van Volksvertegenwoordigers is goedgekeurd, wel gefundeerd blijft.

De geamendeerde tekst komt immers niet tegemoet aan enige belangrijke bezwaren :

a) Het ontwerp gaat in tegen de tendens tot individualisering van de straf die in kringen van deskundigen in het strafrecht steeds meer veld wint.

Uit de werkzaamheden van de verschillende commissies die zich over het probleem hebben gebogen, is duidelijk de wil naar voren gekomen om de beoordelingsbevoegdheid van de rechter terzake uit te breiden.

La raison du projet a été explicitée par le Ministre essentiellement pour trois raisons :

1° les conséquences d'une privation de liberté ne sont pas comparables à celles d'une peine frappant le patrimoine. La peine d'amende suscite moins de réprobation que la peine privative de liberté;

2° par suite de l'accroissement de la prospérité la condamnation à une peine d'amende avec sursis perd son caractère d'intimidation et n'est plus ressentie comme un châtiment;

3° depuis plusieurs années il est fait application de nouveaux moyens de répression, tels que la transaction et le paiement d'une amende sur place.

Le débat en Commission de la Chambre des Représentants a mis en évidence les réserves de nombreux membres de la Commission.

Tout particulièrement, il a été estimé que la mesure proposée constitue une régression. Elle contrecarre en effet le mouvement qui, depuis plusieurs années, tend à favoriser davantage encore l'individualisation de la peine.

Le Ministre a répondu à cet égard que la suppression avec sursis ne serait applicable qu'aux condamnations prononcées du chef d'infractions pour lesquelles les circonstances atténuantes peuvent être invoquées.

Par voie de conséquence, en vue de l'individualisation de la peine, le juge pourrait admettre en tous temps de larges circonstances atténuantes.

Enfin, dans certains cas la condamnation à une amende pourrait être atténuée par une mesure de grâce.

La Commission n'a pas été entièrement convaincue par ces arguments.

Elle a adopté un amendement qui prévoit que le sursis pourra néanmoins être accordé lorsqu'il existe des circonstances exceptionnelles qui devront être précisées dans le jugement.

En ce cas, en effet, le sursis à l'amende demeurerait possible.

La Commission de la Justice du Sénat devra examiner si le projet voté par la Chambre des Représentants demeure bien fondé.

Le texte amendé n'élimine pas en effet plusieurs objections importantes :

a) Le projet va en effet à l'encontre du mouvement d'individualisation de la peine qui ne cesse de gagner du terrain dans les milieux des pénalistes.

Les travaux des diverses commissions qui se sont penchées sur le problème, ont mis en évidence une volonté d'accroître le pouvoir d'appréciation des juges en la matière.

Het ontwerp maakt echter het verlenen van uitstel onmogelijk, ook bij een eerste veroordeling;

b) Het argument, aangevoerd in 1970, dat door de toenemende welvaart de veroordeling tot geldboete met uitstel haar afschrikkend karakter zou verliezen, is in 1984 minder vanzelfsprekend geworden.

Het argument lijkt des te minder steekhoudend omdat in ons tegenwoordig strafstelsel de geldboete niet evenredig is aan het inkomen, daar de rechter niet verplicht is rekening te houden met de bestaansmiddelen van de beklaagde;

c) Door te voorzien in de mogelijkheid van een genademaatregel in zeer uitzonderlijke gevallen wordt aan de Minister van Justitie een beoordelingsbevoegdheid verleend die wellicht beter in handen van de rechter zou worden gelaten.

Recente wets hervormingen hebben het terrein van de minnelijke schikking uitgebreid.

Die hervormingen bieden het parket de mogelijkheid om de sanctie te individualiseren door de kennisneming van bepaalde misdrijven aan de beoordeling van de rechter te onttrekken.

Men ziet niet in waarom de uitbreiding van de bevoegdheid tot individualisering uitsluitend aan het openbaar ministerie en de Minister van Justitie zou moeten toekomen;

d) Er is een herziening van het Strafwetboek aan de gang.

Het is allicht wenselijker een voorstel tot algemene hervorming van het strafstelsel aan het Parlement voor te leggen;

e) De uitzondering op de in het ontwerp neergelegde regel, een uitzondering die de rechter de mogelijkheid biedt om uitstel te verlenen in uitzonderlijke omstandigheden, in het vonnis nader te omschrijven, maakt de hervorming veel minder doeltreffend.

Deze krijgt daardoor immers een meer formeel dan werkelijk karakter.

\*\*

Op basis van deze inleidende uiteenzetting heeft de Commissie besloten het ontwerp te verwerpen bij eenparigheid van de 13 aanwezige leden.

Dit verslag is goedgekeurd bij eenparigheid van de 13 aanwezige leden.

*De Verslaggever,*  
R. LALLEMAND.

*De Voorzitter,*  
E. COOREMAN.

Or le projet rend impossible l'attribution du sursis même lors d'une première condamnation;

b) L'argument émis en 1970, selon lequel la raison de l'accroissement de la prospérité, la condamnation d'une peine d'amende avec sursis perd son caractère d'intimidation, a moins d'évidence en 1984.

L'argument paraît d'autant moins pertinent que dans notre système actuel, l'amende n'est pas proportionnelle aux revenus, le juge n'ayant pas l'obligation de tenir compte des ressources du prévenu;

c) Invoquer la possibilité de recourir à une mesure de grâce dans les cas tout à fait exceptionnels, c'est transférer au Ministre de la Justice un pouvoir d'appréciation qu'il est peut-être plus opportun de laisser entre les mains du juge.

De récentes réformes législatives ont étendu le champ de la transaction pénale.

Ces réformes permettent au parquet d'individualiser la sanction en soustrayant la connaissance de certaines infractions à l'appréciation des juges.

On n'aperçoit pas pourquoi l'extension du pouvoir d'individualisation devrait être réservée aux seuls ministère public et Ministre de la Justice;

d) La révision du Code pénal est en cours.

Il est probablement plus opportun de soumettre au Parlement un projet de réforme globale du système des peines;

e) Enfin, l'exception à la règle formulée par le projet, exception qui laisse au juge la possibilité d'accorder le sursis dans des circonstances exceptionnelles précisées dans le jugement, enlève beaucoup de pertinence à la réforme.

Celle-ci prend, en effet, un caractère plus formel que véritable.

\*\*

Sur base de ce rapport introductif du rapporteur, la Commission a décidé de rejeter le projet à l'unanimité des 13 membres présents.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 13 membres présents.

*Le Rapporteur,*  
R. LALLEMAND.

*Le Président,*  
E. COOREMAN.